

Brief aan de raad

2021-0007849

Onderwerp: JOGG Plan van Aanpak 2021-2023

2 maart 2021

Aan de leden van de raad,

Onze leefomgeving is de afgelopen decennia aanzienlijk veranderd. Overal om ons heen worden we voortdurend verleid tot veel en ongezonde voeding, we bewegen steeds minder, hebben veel stress en slapen onvoldoende. Dit wordt versterkt door het intensieve gebruik van smartphones, tablets en spelcomputers.

Voor kinderen, jongeren en hun ouders/verzorgers is het in deze omgeving moeilijk om gezonde keuzes te maken. Bovendien maken sociaaleconomische factoren in het gezin zoals bijvoorbeeld armoede, werkloosheid of scheiding dat een gezonde leefstijl niet altijd prioriteit krijgt. Het gevolg is een enorme groei van welvaartsziekten, zoals overgewicht en obesitas. In 2018 had één op de acht kinderen en de helft van de volwassenen in Nederland geen gezond gewicht. De verwachting is dat 62% van de volwassen Nederlanders in 2040 overgewicht heeft (VTV 2018) als we niets doen.

Op 3 september 2013 is de gemeente Zwijndrecht een samenwerking aangegaan met JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht), met als doel om het hoge aantal kinderen met overgewicht in de gemeente Zwijndrecht te verminderen..

Doel van de JOGG-aanpak is om overgewicht onder kinderen en jongeren te verminderen. Het is een wijkgerichte aanpak waarbij iedereen zich inzet om gezond eten en bewegen voor kinderen en jongeren gemakkelijker en aantrekkelijker te maken. Ook is het een lokale aanpak waarbij niet alleen ouders en gezondheidsprofessionals zich bezighouden met het bevorderen van een gezonde leefstijl bij kinderen, maar ook scholen, kinderopvang, winkeliers, sportverenigingen, bedrijven en de gemeente. Samen werken we aan een gezonde omgeving voor het kind.

Resultaten JOGG-periode 2017-2019

In de evaluatie over 2017-2019, uitgevoerd door de DG&J komen veel activiteiten en resultaten naar voren. De belangrijkste resultaten uit de evaluatie zetten we kort op een rij:

- We hebben de gezonde omgeving uitgebreid door:
 1. een toename van het aantal publiek private partners van 1 naar 5
 2. een toename van het aantal gezonde school- en sportkantines naar een totaal van 3 in Zwijndrecht.
- We hebben een interactieve kaart met sport- en spelvoorzieningen op de wijkenwebsite, zodat inwoners weten waar ze kunnen spelen en bewegen.
- Er is nieuw beweegaanbod voor kinderen in de leeftijd van 0-2 jaar gerealiseerd in de vorm van het project Dreumes in beweging, een samenwerking met PIT Kinderopvang en O&O.
- Er zijn kinderambassadeurs opgeleid via het buurtsportcoachproject Toppie minicoach.

- Interventies Gezond Kopen, Gezond Koken zijn uitgevoerd door de DG&J bij welzijnsorganisatie Diverz.
- Er zijn, in samenwerking met een diëtiste, pilots Toppie kabouterfeesten gestart voor de leerlingen van de groepen 1 en 2 en hun ouders op basisscholen met de onderdelen: (Op)voeding, beweegkriebels, sport en spel.
- CJG Kletsboek: we betrekken tijdens het jaarlijkse CJG-evenement de ouders en kinderen op een interactieve manier bij de gezonde leefstijl.
- Er zijn 3 watertappunten toegekend via een landelijke subsidieregeling gezonde school voor beide locaties van de Dolfijn en Rajubibos.
- De gezonde leefstijl is verder geborgd in aanpalende beleidsstukken, zoals de groenvisie en het deltaplan armoede
- Ook sbo school de Steenen Kamer is gestart met de JOGG-aanpak.
- Het Toppie sportprogramma is uitgebreid. De Toermalijn, Impuls en Akkoord zijn aangesloten.
- Toppie Sport houdt ieder jaar een Toppie sportfeest waarbij ouders met kinderen van 3-8 jaar kennis kunnen maken met alle sportverenigingen om sportdeelname te bevorderen.
- Er is een online website gemaakt: www.gezondeschoolzwijndrecht.nl met lesmateriaal voor leerkrachten over de gezonde leefstijl. Hiermee versterken wij de doorgaande lijn kinderopvang naar basisonderwijs en faciliteren we leerkrachten.
- Bij elke evenementenaanvraag wordt er een inlegvel toegevoegd met tips voor een gezond(er) evenement.
- PIT kinderopvang & onderwijs heeft voor de kinderopvang hun beweegplan gekoppeld aan gezonde voeding. Pedagogisch medewerkers zijn getraind om Beweegkriebels en Gezonde Leefstijl te kunnen uitvoeren met behulp van de DG&J.
- Twee derde van de 21 basisscholen is bezig of op weg naar beleid gericht op de gezonde leefstijl. Negen scholen hebben vaste fruit dagen en twee scholen hebben vaste waterdagen.

Uit de evaluatie blijkt dat deze gezamenlijke inspanningen voorzichtig hun vruchten afwerpen.

Een deel van de gestelde gedragsdoelen is behaald:

- Van de 5- jarigen voldoet 43% aan de fruitnorm. Dit percentage is fors toegenomen en is ook hoger dan in de regio ZHZ.
- Het percentage 5 en 10-jarigen in Zwijndrecht dat dagelijks groente eet is hoger in vergelijking met kinderen in de regio ZHZ.
- Bijna driekwart van de 5-jarigen is in 2017 lid van een sportvereniging, dat is een toename - t.o.v. 2016 en hoger dan in de regio ZHZ
- Het percentage 0-12 jarigen dat dagelijks water drinkt is toegenomen, daarmee is het percentage hoger in Zwijndrecht dan in de regio ZHZ

Toenemende zorgen

In de tweede planperiode (2017-2019) zijn er resultaten gerealiseerd en zien we een goede ontwikkeling. Daar staat tegenover dat het percentage overgewicht nog steeds te hoog is. We maken ons oprecht zorgen om de opgroeiende jeugd in de gemeente Zwijndrecht.

Bekend is dat armoede gezondheid in de weg staat. Er is veel armoede in Zwijndrecht. Daarmee hebben we te maken met een fors maatschappelijk probleem , zoals ook beschreven in het raadsprogramma. Dit betekent dat er juist nu meer nodig is.

We zien inmiddels een beweging in de samenleving waarin de gezonde leefstijl steeds meer een plek krijgt. Zo werken we toe naar een gezonde omgeving. Tegelijkertijd is er nog onvoldoende eigenaarschap op het maatschappelijke probleem. We hebben meer doorgaande lijn nodig in het onderwijs. Vanuit het welzijnswerk kunnen nog veel stappen gemaakt worden om ook daar de

gezonde leefstijl uit te dragen. En ook bij sportverenigingen liggen kansen voor meer gezonde kantines. We hebben deze partners echt nodig om het verschil te maken en daarop zetten we ons de komende periode in.

Het hoofddoel voor de komende periode is opnieuw het percentage kinderen met overgewicht te verminderen, echter de signalen vanuit het onderzoeksrapport van iresearch in opdracht van JOGG Nederland zijn zorgelijk en maakt dit minder realistisch. Het landelijk rapport laat zien dat kinderen door de corona maatregelen minder bewegen, vaker een beeldscherm gebruiken en het sociale leven van kinderen achteruit gaat. Daarnaast hebben de corona maatregelen invloed op de thuissituatie. Mede gezien deze onderzoeksresultaten is ons doel voor 2021-2023 in ieder geval het overgewichtcijfer te stabiliseren. Wij zullen de situatie goed monitoren via de Dienst Gezondheid en Jeugd. De eerste cijfers over 2020 zullen in mei worden verstrekt. Ook ontvangen we de eerste resultaten van de ketenaanpak in het 1e kwartaal 2021.

We hebben een planning gemaakt die ook in coronatijd uitgevoerd kan worden en dynamisch ingezet kan worden afhankelijk van de situatie. Ook ondersteunen wij actief de initiatieven uit het lokaal sportakkoord rondom gezonde leefstijl.

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,